

โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่.....หน่วยที่ 2 พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา.....จำนวน 10.....ชั่วโมง.....

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระ	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา	แผนการจัดการเรียนรู้ที่1 เรื่อง การสถาปนาอาณาจักรอยุธยาและปัจจัยที่มีผลต่อความเจริญรุ่งเรือง	ส 4.3 ม.2/1 วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่างๆ	ก่อนการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา มีชุมชนตั้งอยู่ก่อนแล้ว พระเจ้าอู่ทองทรงรวบรวมดินแดน และสถาปนาอาณาจักรอยุธยา โดยมีปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรือง	2
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่2 เรื่อง พัฒนาการด้านการเมืองการปกครอง	ส 4.3 ม.2/1 วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่างๆ ม.2/2 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา	การเมืองการปกครองของอาณาจักรอยุธยามีพัฒนาการจากสมัยอยุธยาตอนต้นจนถึงตอนปลาย ซึ่งมีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางสังคมโดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นสมมติเทพและดำรงฐานะธรรมราชา	2
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่3 เรื่อง พัฒนาการด้านเศรษฐกิจและสังคม	ส 4.3 ม.2/2 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา	เศรษฐกิจของอาณาจักรอยุธยาขึ้นอยู่กับภาคเกษตรกรรมและพาณิชยกรรมเป็นหลัก โดยมีทำเลที่ตั้งเป็นปัจจัยสำคัญ ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่สัมพันธ์กันในระบบอุปถัมภ์ภายใต้โครงสร้างทางสังคมศักดินา	1
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่4 เรื่อง พัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	ส 4.3 ม.2/2 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา	ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของอาณาจักรอยุธยากับรัฐอื่นๆ มักเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ในด้านต่างๆ ซึ่งการดำเนินนโยบายระหว่างประเทศเป็นไปตามลักษณะของรูปแบบความสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน	2

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระ	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องการเสื่อมอำนาจของอาณาจักรอยุธยา	ส 4.3 ม.2/2 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา	ความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยาเกิดจากเหตุปัจจัยหลายประการ ส่งผลให้กรุงศรีอยุธยาเสียอิสรภาพให้แก่พม่าถึง 2 ครั้ง หากแต่สามารถกอบกู้เอกราชกลับคืนมาได้ด้วยความสามารถของบรรพบุรุษไทย	2
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่องภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา	ส 4.3 ม.2/3 ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา	การเรียนรู้สภาพแวดล้อมในชีวิตประจำวัน สัมผัสจนเกิดเป็นความเจริญรุ่งเรืองทางภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของอาณาจักรอยุธยา และมีอิทธิพลต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา	1

แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งเรียนรู้ดิจิทัลเป็นฐานร่วมกับวิธีการทางประวัติศาสตร์

ชื่อ-นามสกุลนางสาวนันทพร เทาศิริ.....โรงเรียน บ้านสะเดาใหญ่.....สังกัด ส.พ.ป.ศรีสะเกษ เขต3.....
กลุ่มสาระการเรียนรู้.....สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....
ชื่อหน่วยการเรียนรู้.....หน่วยการเรียนรู้ที่ 2.....พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา.....เวลา.....10.....ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่.....6.....เรื่อง.....เรื่องภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา.....เวลา.....1.....ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

.....การเรียนรู้สภาพแวดล้อมในชีวิตประจำวัน สังคมจนเกิดเป็นความเจริญรุ่งเรืองทางภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของอาณาจักรอยุธยา และมีอิทธิพลต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา

2. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

2.1 ตัวชี้วัด

ส 4.3 ม.2/3 ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา

3. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1) สมรรถนะที่1.ความสามารถในการสื่อสาร

ตัวชี้วัดที่1.1 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจความคิด ความรู้สึก และทัศนะของตนเองด้วยการพูดและการเขียน

พฤติกรรมบ่งชี้.....1 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจความคิด ความรู้สึก และทัศนะของตนเองด้วยการพูดและการเขียน

2.พูดเจรจาต่อรอง

3.เลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสาร

4.เลือกใช้วิธีการสื่อสาร

2) สมรรถนะที่2.ความสามารถในการคิด

ตัวชี้วัดที่ 2.1.คิดพื้นฐาน

2.2.คิดขั้นสูง

พฤติกรรมบ่งชี้.....การฟัง การจำ การพูด การอธิบาย การเขียน และการสื่อสาร

3) สมรรถนะที่4.ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ตัวชี้วัดที่ 4.1 นำกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4.2 เรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

พฤติกรรมบ่งชี้.....สามารถนำกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายไปใช้ในชีวิตประจำวัน สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง

4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ชื่อสัตย์สุจริต.....
5. 2. มีวินัย.....
6. 3. ใฝ่เรียนรู้

7. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายภูมิปัญญาด้านศิลปวัฒนธรรมของอยุธยาด้านศิลปกรรม (K)
2. จำแนกภูมิปัญญาด้านประติมากรรม สถาปัตยกรรม จิตรกรรม ประณีตศิลป์ ที่เป็นเอกลักษณ์ทางด้านศิลปวัฒนธรรมของอยุธยา (P)
3. เห็นความสำคัญและเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมของไทยที่ควรอนุรักษ์ให้ดำรงอยู่เป็นสมบัติของชาติไทยตลอดไป (A)

6. เนื้อหาสาระ

- ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา โดยมีขอบข่ายเนื้อหาหลักดังนี้

1. ความหมายของภูมิปัญญาและวัฒนธรรม

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา

2.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์: การเป็นเมืองเกาะ มีแม่น้ำล้อมรอบ ทำให้เกิดภูมิปัญญาด้านการต่อเรือ การทำระบบชลประทาน (คูคลอง) และการสร้างบ้านเรือนยกใต้ถุนสูง

2.2 ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมเป็นสังคมศักดินามีการนับถือพระพุทธศาสนา และใช้กุศโลบายทางศาสนาเป็นเครื่องมือในการอบรมสั่งสอนผู้คน

2.3 การรับอิทธิพลจากภายนอก การติดต่อค้าขายกับต่างชาติ ทำให้เกิดการเรียนรู้จากชาติต่างๆ แล้วนำมาปรับใช้ให้เข้ากับคนไทย

3. ตัวอย่างการสร้างสรรคภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา

3.1 ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในการสร้างรูปแบบการปกครองให้เหมาะสมกับคนไทย เช่น พระอัยการลักษณะต่างๆ: กฎหมายตราสามดวงที่มีรากฐานมาจากสมัยอยุธยา, การปกครองส่วนท้องถิ่น: การจัดระเบียบแบบจตุสดมภ์ (เวียง วัง คลัง นา)

3.2 ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในการวางระบบการควบคุมกำลังคน

3.3 ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในการสร้างที่อยู่อาศัย

3.4 ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในการบำบัดรักษาคนไข้

3.5 ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในการปลูกฝังศีลธรรม

3.6 ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยด้านศิลปกรรม เช่น สถาปัตยกรรม: การสร้างวัดและวัง เช่น วัดไชยวัฒนาราม (อิทธิพลขอม) หรือการใช้ "ย้อมมไหมสีสอง"

3.7 ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยด้านประติมากรรม เช่น ประณีตศิลป์: เครื่องเบญจรงค์, การถมเงิน, ถมทอง และงานจำหลักไม้

3.8 ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยด้านจิตรกรรม

3.9 ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในการอยู่ร่วมกันท่ามกลางความหลากหลายทางสังคม เช่น เครื่องปั้นดินเผา: แหล่งผลิตเครื่องสังคโลก (สืบทอดจากสุโขทัยและพัฒนาต่อ), การต่อเรือ: ภูมิปัญญาการสร้างเรือสำเภาเพื่อการค้า

4. วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี พระราชพิธีสำคัญ: เช่น พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ, พระราชพิธีจองเปรียง, วิถีชีวิตชาวบ้าน: ความผูกพันกับสายน้ำ, การละเล่นพื้นบ้าน และอาหารการกิน (เช่น การใช้กะทิและเครื่องเทศจากต่างชาติมาประยุกต์)
5. การอนุรักษ์และคุณค่าในปัจจุบันการวิเคราะห์ว่าภูมิปัญญาใดบ้างที่ยังคงมีอิทธิพลต่อสังคมไทยในปัจจุบันความภาคภูมิใจในมรดกโลกทางวัฒนธรรม (อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา)

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
- 2) ใบความรู้ เรื่องภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา
- 3) พาวเวอร์พอยต์สอน เรื่องภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา
- 4) ใบงาน เรื่อง ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา

7.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา: แหล่งเรียนรู้ที่สำคัญที่สุด เพื่อศึกษาผังเมือง วัดวาอาราม และสถาปัตยกรรม เช่น วัดพระศรีสรรเพชญ์ และ วัดมหาธาตุ
 - พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา: จัดแสดงเครื่องทองและโบราณวัตถุที่สะท้อนถึงความรุ่งเรืองของศิลปกรรมสมัยอยุธยา
 - ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา: แหล่งเรียนรู้แบบจำลองวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ และการติดต่อค้าขายกับชาวต่างชาติ
 - พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร: (กรุงเทพฯ) สำหรับศึกษาศิลปะและโบราณวัตถุชิ้นสำคัญจากยุคอยุธยาที่ถูกรวบรวมไว้ที่นี่

<https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%AD%E0%B8%B8%E0%B8%97%E0%B8%A2%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B8%A8%E0%B8%B2%E0%B8%AA%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B9%8C%E0%B8%9E%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%99%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%B5%E0%B8%AD%E0%B8%A2%E0%B8%B8%E0%B8%98%E0%B8%A2%E0%B8%B2>

1. วิธีการดำเนินกิจกรรม ตามแนวคิด Active Learning

(แนวคิด:วิธีสอนตามแนว...วัฏจักรการเรียนรู้ (4-MAT)

ขั้นที่ 1 ...สร้างคุณค่าและประสบการณ์ของสิ่งที่เรียน (พัฒนาสมองซีกขวา)

-1. ครูขออาสาสมัครนักเรียนเล่นเกมส่ทศกัณฐ์(ตอบคำถามก่อนเรียน)เรื่องราวของอาณาจักรอยุธยาคุณภาพแล้วตอบคำถามว่าเป็น บุคคลสำคัญ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมที่เกิดจากอะไร
-2. ครูให้นักเรียนนั่งกันเป็นกลุ่มแต่ละกลุ่มร่วมกันเสนอภูมิปัญญาและวัฒนธรรมในสมัยอยุธยาที่กลุ่มสนใจ โดยให้นักเรียนชี้แจงเหตุผลประกอบ และบอกคุณค่าของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมดังกล่าว ตามความคิดและความรู้เดิมของตนเอง
-3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1-2
 - • ศิลปกรรมสมัยอยุธยาที่นักเรียนรู้จักมีอะไรบ้าง... (ตัวอย่างคำตอบ วัดพนัญเชิง เครื่องไม้จำหลัก)
 - • ศิลปะไทยสมัยอยุธยาแบ่งเป็นกี่ประเภท อะไรบ้าง(4. ประเภท ได้แก่ ประติมากรรม สถาปัตยกรรม จิตรกรรม และประณีตศิลป์)

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ประสบการณ์ (พัฒนาสมองซีกซ้าย)

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันเขียนผังมโนทัศน์ เรื่อง ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา ลงบนกระดาษครุฑตรวจสอบความถูกต้อง
2. นักเรียนร่วมกันศึกษาความรู้จากหนังสือเรียนแล้ววิเคราะห์ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาที่ตนเองสนใจ ซึ่งได้เสนอในขั้นที่ 1 ว่าเป็นภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรมประเภทใด และในปัจจุบันยังคงมีภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรมดังกล่าวอยู่หรือไม่ เพราะเหตุใด
3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
 - ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยามีความสำคัญต่อสังคมในปัจจุบันอย่างไร (ตัวอย่างคำตอบก่อให้เกิดการรังสรรค์ด้านศิลปกรรมที่มีความงดงาม และเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชาติ)

ขั้นที่ 3 ปรับประสบการณ์เป็นความคิดรวบยอด (พัฒนาสมองซีกขวา)

1. ครูแจกใบความรู้ เรื่อง ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม
2. ครูให้สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาและวิเคราะห์ว่า ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมต่างๆ ในสมัยอยุธยานั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร จากหนังสือเรียน และใบความรู้
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปเป็นความคิดรวบยอด แสดงถึงความสำคัญ และคุณค่าของภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา

ขั้นที่ 4 พัฒนาความคิดรวบยอด (พัฒนาสมองซีกซ้าย)

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง อิทธิพลของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาที่มีต่อการพัฒนาชาติไทย จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด หรือแหล่งข้อมูลสารสนเทศเช่น พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา, พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร

ขั้นที่ 5 ลงมือปฏิบัติจากกรอบความคิดที่กำหนด (พัฒนาสมองซีกซ้าย)

1. นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาบันทึกลงในแบบบันทึก เรื่อง ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา ดังหัวข้อดังต่อไปนี้
 - กลุ่มที่ 1 เรื่อง ภูมิปัญญาด้านศิลปกรรมสมัยอยุธยาด้านสถาปัตยกรรม
 - กลุ่มที่ 2 เรื่อง ภูมิปัญญาด้านศิลปกรรมสมัยอยุธยาด้านประติมากรรม
 - กลุ่มที่ 3 เรื่อง ภูมิปัญญาด้านศิลปกรรมสมัยอยุธยาด้านประณีตศิลป์
 - กลุ่มที่ 4 เรื่อง ภูมิปัญญาด้านศิลปกรรมสมัยอยุธยาด้านจิตรกรรม
2. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบและอธิบายเพิ่มเติม

ขั้นที่ 6 สร้างชิ้นงานเพื่อสะท้อนความเป็นตนเอง (พัฒนาสมองซีกขวา)

1. ครูให้สมาชิกแต่ละกลุ่มรวบรวมความรู้ที่ได้จากการศึกษาความรู้ในขั้นที่ 4 เป็นข้อมูลของกลุ่ม แล้วปรึกษากันเลือกภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาที่สมาชิกทุกคนมีความสนใจตามหัวข้อ
 - ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มบันทึกข้อมูลภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาโดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด ดังนี้
 - 1) การวิเคราะห์ลักษณะสำคัญของภูมิปัญญาด้านศิลปกรรมสมัยอยุธยาในด้านต่างๆ
 - 2) การวิเคราะห์ศิลปกรรมด้านต่างๆที่ศึกษาแสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาไทยอย่างไร
 - 3) การวิเคราะห์งานศิลปกรรมที่ศึกษามีความสำคัญอย่างไรในยุคต่อมา
2. สมาชิกแต่ละกลุ่มปรึกษากัน จากนั้นเขียนบันทึกข้อมูลภูมิปัญญาด้านศิลปกรรมสมัยอยุธยาด้านต่างๆส่งครูตรวจ

ขั้นที่ 7 วิเคราะห์คุณค่าและประยุกต์ใช้ (พัฒนาสมองซีกซ้าย)

1. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานของสมาชิกแต่ละกลุ่ม ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

- - ขั้นตอนการทำงาน
- - อุปสรรคในการทำงาน
- - วิธีการแก้ไข

..... 2. ครูขออาสาสมัครนักเรียนเพื่อเสนอการนำประสบการณ์ที่ได้จากการสร้างสรรค์ผลงานไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง จากนั้น ครูสรุปความสำคัญของกรวางแผนก่อนการทำงานให้นักเรียนฟัง เพื่อนำไปปรับปรุงในการทำงานครั้งต่อไป

ขั้นที่ 8 แลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้กับผู้อื่น (พัฒนาสมองซีกขวา)

สมาชิกแต่ละกลุ่มผลัดกันนำเสนอผลงานที่ร่วมกันสร้างสรรค์ โดยผลัดกันชื่นชม วิพากษ์วิจารณ์ผลงานของเพื่อน และ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันและกันอย่างมีเหตุผลครูตรวจสอบความถูกต้องและอธิบายเพิ่มเติม

8. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ด้านความรู้			
1. อธิบายภูมิปัญญาด้านภูมิปัญญาและ ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา(K)	ทำใบงาน เรื่อง ภูมิปัญญาและ ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัย อยุธยา	ใบงาน ภูมิปัญญาและ ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัย อยุธยา	นักเรียนทำกิจกรรม ถูกต้องร้อยละ 70 ผ่าน เกณฑ์
ด้านทักษะและกระบวนการ			
2. จำแนกภูมิปัญญาด้านประติมากรรม สถาปัตยกรรม จิตรกรรม ประณีตศิลป์ ที่เป็นเอกลักษณ์ทางด้านศิลปวัฒนธรรม ของอยุธยา (P)	1) ให้นักเรียนร่วมกัน สรุปและนำข้อมูลมา เขียนเป็นผังมโนทัศน์ 2) ประเมินทักษะและ กระบวนการ ทำงาน กิจกรรมกลุ่ม	1) เขียนผังมโนทัศน์ 2) แบบประเมินทักษะ/ กระบวนการทำงาน กิจกรรมกลุ่ม	นักเรียนทุกคนได้ คะแนนจากประเมิน ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
ด้านเจตคติ			
3. เห็นความสำคัญและเห็นคุณค่าของภูมิ ปัญญาและศิลปวัฒนธรรมของไทยที่ควร อนุรักษ์ให้ดำรงอยู่เป็นสมบัติของชาติไทย ตลอดไป (A)	สังเกต ความสนใจใน การเรียน การตอบ คำถามใบงาน จากการทำกิจกรรมในชั้นเรียน และการเขียนนำเสนอ งานเป็นผังมโนทัศน์	แบบประเมินใบงาน และความสนใจใน การเรียน	นักเรียนทุกคนได้ คะแนนจากประเมิน ร้อยละ 80 ขึ้นไป
ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน			
1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 1) ทักษะการวิเคราะห์ 2) ทักษะการสร้างความรู้	สังเกตสมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียนจากการทำ กิจกรรมในชั้นเรียน	แบบประเมินสมรรถนะ	นักเรียนทุกคน มีคุณภาพโดยรวมอยู่ใน ระดับดีขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
3) ทักษะการนำความรู้ไปใช้ 3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต			
ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์			
1. ซื่อสัตย์สุจริต 2. มีวินัย 3. ใฝ่เรียนรู้	สังเกตคุณลักษณะ จากการทำกิจกรรม ในชั้นเรียน	แบบประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	นักเรียนทุกคน มีคุณภาพโดยรวมอยู่ ในระดับดีขึ้นไป

9. บันทึกหลังการสอน (ให้คุณครูบันทึกจากประสบการณ์สอนจริงตามหัวข้อที่กำหนด)

เกมส์ทศกัณฐ์(ตอบคำถามก่อนเรียน) เรื่อง ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทย

เกมทศกัณฐ์
เรื่องราวของอาณาจักรอยุธยา
กดเพื่อเริ่มเกม

วิธีการเล่น

1. แบ่งกลุ่มหรือไม่แบ่งกลุ่มก็ได้
2. ครูสอบถามคำถามนักเรียน
3. เมื่อนักเรียนเลือกภาพ ครูกดเฉลยที่ภาพ จะปรากฏเครื่องหมายถูก/ผิด ขึ้น
4. เปิดภาพถัดไปจะปรากฏเฉลย
5. ตอบชื่อและอธิบายถูกได้คะแนน

คืออะไร.....?

1. บุคคลใดสถาปนาอาณาจักรอยุธยา

สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1

พระเจ้าอู่ทอง

เป็นพระปฐมกษัตริย์แห่งอาณาจักรอยุธยา ทรงสถาปนากรุงศรีอยุธยา เป็นราชธานีของอาณาจักรอยุธยา เมื่อ พ.ศ. 1893

2. บุคคลใด คือ สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

ทรงปฏิรูปการปกครอง โดยมีการแบ่งงานฝ่ายทหาร และฝ่ายพลเรือนออกจากกัน อย่างชัดเจน

3. บุคคลใด คือ สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

รัชกาลที่ 27 แห่งกรุงศรีอยุธยา เจริญรุ่งเรืองที่สุดในสมัยกรุงศรีอยุธยา เนื่องจากทรงได้เจริญสัมพันธไมตรีกับพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 แห่งฝรั่งเศส

4. บุคคลใด คือ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

รัชกาลที่ 18 แห่งกรุงศรีอยุธยา ทำสงครามยุทธหัตถี เจริญสัมพันธไมตรีกับฮอลันดา

5. บุคคลใด คือ พระเจ้าเอกทัศ

สมเด็จพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์
พระเจ้าเอกทัศ
เป็นรัชกาลสุดท้าย
แห่งราชวงศ์บ้านพลูหลวง
และอาณาจักรอยุธยา

6. ภาพใดเป็นวัดไชยวัฒนาราม

วัดไชยวัฒนาราม
เป็นวัดเก่าแก่
สมัยอยุธยาตอนปลาย
สร้างขึ้นในสมัย
สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง

7. ภาพใดเป็นการเจริญสัมพันธ
ทางการทูตระหว่างฝรั่งเศสกับไทย

สมเด็จพระนารายณ์มหาราช
สมเด็จพระนารายณ์มหาราช
ทรงให้มพระวกราช
เพื่อรับพระราชสาสน์
จากทูตฝรั่งเศส

8. ภาพใดที่สมเด็จพระนเรศวรประกาศ
อิสรภาพจากพม่า

สมเด็จพระนเรศวรประกาศ
อิสรภาพจากพม่า
ทรงประกาศอิสรภาพ พ.ศ.2127
ประชุมหาที่พ่ายกองทัพลับพลา
ต่อหน้า พระสงฆ์ และพวกมอญ
แล้วทรงหลังหักมิโนตก
ให้ตกเหนือพื้นแผ่นดิน

9. ภาพใดเป็นวัดศรีสรรเพชญ์

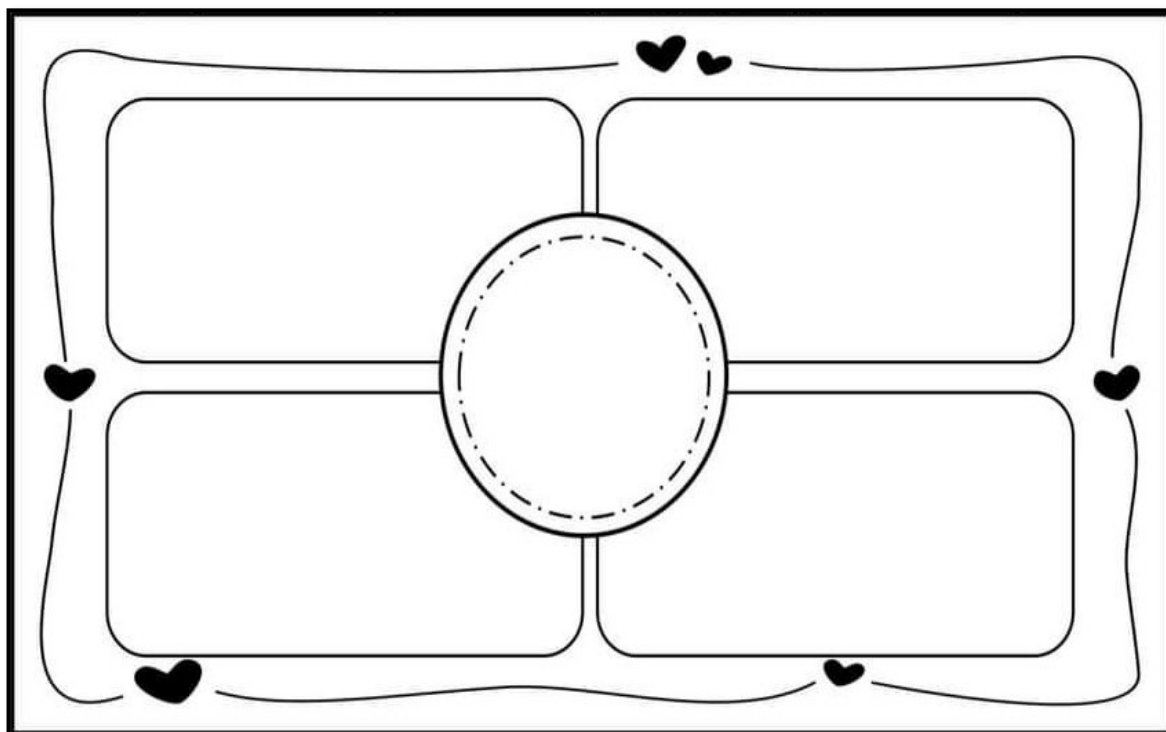
วัดพระศรีสรรเพชญ์
เป็นอดีตวัดหลวง
ประจำพระราชวังโบราณ
อาณาจักรอยุธยา

10. ภาพใดเป็นพระพุทธรูป
ทรงเครื่องวัดหน้าพระเมรุ

วัดหน้าพระเมรุ
พระพุทธรูปทรงเครื่องกษัตริย์
องค์ใหญ่ที่สุดในกรุงศรีอยุธยา
ประดิษฐานเป็นพระประธาน
ในพระอุโบสถวัดหน้าพระเมรุราชิ
การาม

ตัวอย่างใบงานการเขียนผังมโนทัศน์
เรื่อง ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา

ชื่อสมาชิกกลุ่ม

แบบบันทึกภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา

เรื่องที่ศึกษา.....

1.)ลักษณะสำคัญ

.....
.....
.....
.....

2.)ศิลปกรรมที่ศึกษาแสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาไทยอย่างไร

.....
.....
.....
.....

3.)งานศิลปกรรมที่ศึกษามีความสำคัญอย่างไรในยุคต่อมา

.....
.....
.....
.....

ชื่อสมาชิกกลุ่ม

แบบประเมินกิจกรรมกลุ่ม เรื่องภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา

คำชี้แจง ให้ผู้สอนประเมินกิจกรรม เรื่องภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาตามรายการประเมินโดยใช้เกณฑ์การประเมินที่กำหนดให้

ที่	ชื่อกลุ่ม	รายการประเมิน												รวม (12)	ระดับ	สรุปผลการประเมิน	
		การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม			ความร่วมมือกันทำงาน			การแสดงความคิดเห็น			ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน					ผ่าน	ไม่ผ่าน
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1				
1																	
2																	
3																	
4																	

นักเรียนทั้งหมด.....กลุ่ม ดังนี้

ได้ระดับดี	จำนวน	กลุ่ม	คิดเป็นร้อยละ
ได้ระดับพอใช้	จำนวน	กลุ่ม	คิดเป็นร้อยละ
ได้ระดับปรับปรุง	จำนวน	กลุ่ม	คิดเป็นร้อยละ

สรุปผลการประเมินนักเรียนทั้งหมด จำนวน

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
 (นางสาวนันทพร เทาศิริ)
 ตำแหน่ง ครูโรงเรียนบ้านสะเดาใหญ่
 วันที่.....เดือน..... พ.ศ. 2569

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการ	ระดับคะแนน		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
1. การแบ่งหน้าที่กัน อย่างเหมาะสม	มีการวางแผน เข้าถึง เก็บรวบรวมข้อมูลได้ สอดคล้องกับข้อมูลที่ ต้องการ	มีการวางแผน เข้าถึง รวบรวมข้อมูลบางส่วน ไม่สอดคล้องกับข้อมูลที่ ต้องการ	ไม่มีการวางแผน เข้าถึง เก็บรวบรวมข้อมูล ไม่สอดคล้องกับข้อมูลที่ ต้องการ
2. ความร่วมมือกัน ทำงาน	มีความร่วมมือกันทำงาน ตามแผน เข้าถึงและ เก็บรวบรวมข้อมูลได้ สอดคล้องกับข้อมูลที่ ต้องการ	มีความร่วมมือกันทำงาน ตามแผน เข้าถึง รวบรวมข้อมูลบางส่วน ไม่สอดคล้องกับข้อมูลที่ ต้องการ	ไม่มีความร่วมมือกัน ทำงานตามแผน เข้าถึง เก็บรวบรวมข้อมูล ไม่สอดคล้องกับข้อมูลที่ ต้องการ
3. การแสดงความคิดเห็น	- ตรงตามจุดประสงค์ - เพียงพอที่จะใช้ ตัดสินใจ - ถูกต้องและเป็น ปัจจุบัน (ครบ 3 ประเด็น)	- ตรงตามจุดประสงค์ - เพียงพอที่จะใช้ตัดสินใจ - ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน (ปรากฏ 2 ประเด็น จาก 3 ประเด็น)	ไม่ตรงตามจุดประสงค์
3. ความมีน้ำใจ ช่วยเหลือกัน	- ปฏิบัติหรือแสดง พฤติกรรมอย่าง สม่ำเสมอ	ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรม บ่อยครั้ง	ปฏิบัติหรือแสดง พฤติกรรมบางครั้ง

เกณฑ์การประเมินกิจกรรม

เรื่องกฎหมายเกี่ยวกับการจราจรทางบก

- 3 หมายถึง ระดับคุณภาพ ดี
- 2 หมายถึง ระดับคุณภาพ พอใช้
- 1 หมายถึง ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

สรุปเกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

- ช่วงคะแนน 11 – 12 ได้ระดับคุณภาพ ดี
- ช่วงคะแนน 8 – 10 ได้ระดับคุณภาพ พอใช้
- ช่วงคะแนน ต่ำกว่า 8 ได้ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

สรุปผลการประเมิน
ผ่าน มีระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป
ไม่ผ่าน มีระดับคุณภาพควรปรับปรุง

แบบประเมินพฤติกรรมการทำงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการทำงานรายบุคคล แล้วขีด ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความ มีวินัย			ความมี น้ำใจ เอื้อเฟื้อ เสียสละ			การแสดง ความ คิดเห็น			การรับฟัง ความ คิดเห็น			การร่วมมือ ทำงาน ส่วนรวม			รวม 15 คะแนน
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
1																	
2																	
3																	
4																	
5																	
6																	
7																	
8																	
9																	
10																	

นักเรียนทั้งหมด.....คน

ได้ระดับดีมาก

จำนวน คน

คิดเป็นร้อยละ

ได้ระดับดี

จำนวนคน

คิดเป็นร้อยละ

ได้ระดับพอใช้

จำนวน คน

คิดเป็นร้อยละ

ได้ระดับปรับปรุง

จำนวนคน

คิดเป็นร้อยละ

ลงชื่อ

ผู้บันทึก

(นางสาวนันทพร เทาศิริ)

ตำแหน่ง ครูโรงเรียนบ้านสะเดาใหญ่

วันที่.....เดือน..... พ.ศ. 2569

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	ดีมาก (5)	ดี (4)	พอใช้ (3)	ควรปรับปรุง (2)
ความตั้งใจในการเรียน	สนใจในการเรียน ไม่คุยนอกเรื่องหรือเล่นกันในขณะเรียน	สนใจในการเรียน คุยนอกเรื่องเล็กน้อย	สนใจในการเรียน คุยนอกเรื่องและเล่นกันในขณะเรียนเป็นบางครั้ง	ไม่สนใจในการเรียน คุยนอกเรื่องและเล่นกันในขณะเรียน
ความถูกต้องของคำตอบในใบงาน	ตอบคำถามได้ถูกต้อง 6-7 ข้อ	ตอบคำถามได้ถูกต้อง 5 ข้อ	ตอบคำถามได้ถูกต้อง 4 ข้อ	ตอบคำถามได้ถูกต้อง 0-3 ข้อ

ช่วงคะแนนเกณฑ์การแบบประเมินใบงานและความสนใจในการเรียน

- 5 หมายถึง ระดับคุณภาพ ดีมาก
- 4 หมายถึง ระดับคุณภาพ ดี
- 3 หมายถึง ระดับคุณภาพ พอใช้
- 2 หมายถึง ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

แบบประเมินชิ้นงาน

(เรื่องภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา)

คำชี้แจง:ผู้สอนสังเกตชิ้นงาน/ภาระงานของนักเรียนแล้วขีด ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความสอดคล้อง ต่อ จุดประสงค์			ความถูกต้อง ของเนื้อหา			รูปแบบของ ชิ้นงาน			การนำเสนอ ผลงาน			ความตรงต่อ เวลา			รวม 15 คะแนน
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
1																	
2																	
3																	
4																	
5																	
6																	
7																	
8																	
9																	
10																	

นักเรียนทั้งหมด.....คน

ได้ระดับดีมาก

จำนวนคน

คิดเป็นร้อยละ

ได้ระดับดี

จำนวนคน

คิดเป็นร้อยละ

ได้ระดับพอใช้

จำนวนคน

คิดเป็นร้อยละ

ลงชื่อ

ผู้ประเมิน

(นางสาวนันทพร เทาศิริ)

ตำแหน่ง ครูโรงเรียนบ้านสะเดาใหญ่

วันที่.....เดือน..... พ.ศ. 2569

แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ใส่ตัวเลขลงในช่องระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	สมรรถนะที่ 1 ความสามารถใน การสื่อสาร			สมรรถนะที่ 2 ความสามารถใน การคิด			สมรรถนะที่ ความสามารถใน การใช้ทักษะชีวิต			รวม (9)	ระดับ คุณภาพ
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												

นักเรียนทั้งหมด.....คน

ได้ระดับดี	จำนวน	คน	คิดเป็นร้อยละ
ได้ระดับพอใช้	จำนวน	คน	คิดเป็นร้อยละ
ได้ระดับปรับปรุง	จำนวน	คน	คิดเป็นร้อยละ

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน
(นางสาวนันทพร เทาศิริ)
ตำแหน่ง ครูโรงเรียนบ้านสะเดาใหญ่
วันที่.....เดือน..... พ.ศ. 2569

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	3	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	2	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการประเมิน			รวม (9)	ระดับ คุณภาพ
		ชื่อสัตย์ สุจริต (3)	มีวินัย (3)	ใฝ่เรียนรู้ (3)		
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						

นักเรียนทั้งหมด.....คน

ได้ระดับดีมาก

จำนวน คน

คิดเป็นร้อยละ

ได้ระดับดี

จำนวนคน

คิดเป็นร้อยละ

ได้ระดับพอใช้

จำนวน คน

คิดเป็นร้อยละ

ได้ระดับปรับปรุง

จำนวนคน

คิดเป็นร้อยละ

ลงชื่อ

ผู้ประเมิน

(นางสาวนันทพร เทาศิริ)

ตำแหน่ง ครูโรงเรียนบ้านสะเดาใหญ่

วันที่.....เดือน..... พ.ศ. 2569

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	3	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	2	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
8-9	ดีมาก
6-7	ดี
4-5	พอใช้
0-3	ปรับปรุง

ใบความรู้ เรื่อง ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา

ภูมิปัญญา หมายถึง ความรู้ ความคิด ความสามารถ ความชำนาญ หรือทักษะที่มนุษย์ได้รับการถ่ายทอดกันมา หรือได้รับจากประสบการณ์ตรง

ภูมิปัญญาไทย หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และความชำนาญที่สร้างสรรค์โดยคนไทย ซึ่งเป็นที่ยอมรับของคนในสังคมและประเทศชาติ

ศิลปวัฒนธรรม หมายถึง สิ่งที่แสดงออกถึงความเจริญและความดีงามของผู้คนในสังคมผ่านศิลปะแขนงต่างๆ ทั้งในด้านสถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม ประณีตศิลป์ นาฏศิลป์ ดนตรี วรรณกรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ

ภูมิปัญญาสมัยอยุธยา

ภูมิปัญญาที่เกิดในสมัยอยุธยาและธนบุรี ได้รับสืบทอดต่อมายังสมัยรัตนโกสินทร์ มีมากมาย จะยกตัวอย่างดังนี้

1. **การควบคุมกำลังคน** อยุธยาและธนบุรีเป็นรัฐเกษตรกรรม จำเป็นต้องขยายเขตการปกครอง เพราะต้องการพื้นที่และกำลังคน จึงมีระบบการควบคุมกำลังคน โดยใช้ความเชื่อเรื่องกษัตริย์เป็นสมมติเทพเป็นผู้ปกครอง และใช้ระบบไพร่ โดยขึ้นทะเบียนสังกัดมูลนายเพื่อเป็นแรงงานของรัฐในยามสงบ และพลรบยามสงคราม

2. **อาหารการกิน** คนอยุธยาและธนบุรีแสดงให้เห็นภูมิปัญญาในการประกอบอาหารจากพืชและสัตว์ที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น คือ ข้าวกับปลา คนในสมัยอยุธยารู้จักนำปลามาทำปลาร้า ปลาเค็ม สำหรับอาหารหวาน ขนมไทยสมัยอยุธยา มีส่วนผสมหลักคือ แป้ง น้ำตาลปึก มะพร้าว ขนมสมัยอยุธยา เช่น ลอดช่อง ในสมัยอยุธยาตอนปลาย ท้าวทองกีบม้า ภรรยาของออกญาวิไชยเณทร์ ได้นำขนมโปรตุเกสมาดัดแปลงเป็นขนมไทย ใช้ ไข่ แป้ง และน้ำตาลทรายเป็นส่วนผสมหลัก ขนมที่รู้จักกันดี เช่น ทองหยิบ ฝอยทอง ขนมหม้อแกง แสดงให้เห็นการผสมผสานวัฒนธรรมทั้ง 2 จนกลายเป็นเอกลักษณ์ของตน

3. **บ้านเรือน** คนอยุธยาและธนบุรีสร้างที่อยู่อาศัยเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นด้วยการนำทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นมาสร้าง วิธีสร้างไม่ยุ่งยากซับซ้อน เหมาะสมกับสภาพอากาศที่ร้อนชื้น พวกไพร่หรือทาสจะสร้างบ้านเรือนจากไม้ไผ่หวาย ไม้หมาก ใช้หญ้าคาหรือจากมุงหลังคา ส่วนเรือนของขุนนางหรือเจ้านายสร้างจากไม้เต็ง ไม้รัง มุงหลังคาด้วยกระเบื้อง

4. **การแพทย์** คนในสมัยอยุธยาและธนบุรีแสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาในการรักษาโรคภัยด้วยสมุนไพรพื้นบ้าน หลักฐานชิ้นสำคัญเกี่ยวกับการใช้สมุนไพร คือ ตำราโอสถพระนารายณ์ สันนิษฐานว่าได้รับการรวบรวมขึ้นในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช และได้รับความเชื่อถือจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ นอกจากนี้ยังมีการนวดโดยใช้เท้าเหยียบเพื่อยืดเส้นสายด้วย

5. **เงินตรา** มีการใช้เงินตราที่ทำจากโลหะมาตั้งแต่ก่อนการตั้งกรุงศรีอยุธยา ราชสำนักอยุธยาเป็นผู้กำหนดมาตรฐานของน้ำหนัก รูปร่าง และการประทับตรา เพื่อแสดงการผูกขาดของรัฐ ตราประทับมีทั้งตราประจำแผ่นดินและตราประจำรัชกาล เงินพดด้วงใช้ในการค้าขายระหว่างพระคลังสินค้ากับต่างประเทศ การค้าระหว่างประชาชนใช้เบี้ย ในบางสมัยใช้เงินประทับแทนเบี้ย เมื่อเบี้ยขาดแคลน สะท้อนให้เห็นถึงการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาให้เหมาะสมกับสภาพการณ์

ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา

ศิลปวัฒนธรรมสมัยอยุธยาที่ปรากฏส่วนหนึ่งเป็นแบบฉบับอยุธยาแท้ บางส่วนได้รับอิทธิพลจากเขมร บางส่วนได้รับอิทธิพลจากสุโขทัย เมื่อสิ้นอยุธยา ศิลปวัฒนธรรมต่าง ๆ ก็สืบทอดมาในสมัยธนบุรี แบ่งออกเป็น 4 แขนงใหญ่ คือ ศิลปกรรมในสมัยอยุธยาและธนบุรีสร้างขึ้นเพื่อแสดงความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา สดุดีพระมหากษัตริย์ แสดงความมั่งคั่งของอาณาจักร หรือเพื่อประโยชน์ในด้านอื่น ๆ เช่น การสร้างป้อมปราการเพื่อป้องกันพระนคร ส่วนศิลปกรรมในสมัยธนบุรีได้รับอิทธิพลจากสมัยอยุธยาตอนปลาย

สถาปัตยกรรมในสมัยอยุธยาแบ่งได้เป็น 4 ยุค

ยุคที่ 1 ตั้งแต่สมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง)จนถึงสมัยสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 (เจ้าสามพระยา) พ.ศ. 1893 – 1991 อยุธยาได้รับอิทธิพลจากศิลปะเขมร จึงนิยมสร้างพระสถูปเป็นหลักของพระอาราม เป็นปราสาทตามแบบเขมร เช่น ปราสาทประธานวัดพุทไธศวรรย์ วัดราชบูรณะ วัดมหาธาตุ วัดพระราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ยุคที่ 2 ตั้งแต่สมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถจนถึงสมัยพระอาทิตย์วงศ์ พ.ศ. 1991 - 2172 สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงใช้เวลาส่วนใหญ่ประทับอยู่ที่พิษณุโลก ช่างหลวงได้รับอิทธิพลศิลปะสุโขทัยมาเผยแพร่ในอยุธยา จึงนิยมสร้างพระสถูปเป็นเจดีย์ทรงลังกาแบบสุโขทัย แต่ดัดแปลงให้สูงชะลูดกว่า เป็นลักษณะเฉพาะของเจดีย์สมัยอยุธยา เช่น พระเจดีย์ใหญ่ 3 องค์ที่วัดพระศรีสรรเพชญ์ และพระเจดีย์ที่วัดใหญ่ชัยมงคล

ยุคที่ 3 ตั้งแต่สมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททองจนถึงสมัยสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ 9 (พระเจ้าท้ายสระ) พ.ศ. 2172 – 2275 สมเด็จพระเจ้าปราสาททองทรงยกทัพไปตีเขมรให้กลับมายุติอำนาจของไทยได้อีก และรับเอาวัฒนธรรมเขมรเข้ามาใหม่ ลักษณะสถาปัตยกรรมจึงเป็นแบบเขมร เช่น ปราสาทนครหลวง ปราสาทประธานที่วัดไชยวัฒนาราม นอกจากนี้ยังมีการสร้างพระเจดีย์ย่อมุมไม้สิบสอง มีฐานเป็นรูปสี่เหลี่ยม แต่ละมุมจะย่อมุมแบ่งออกไปอีกสามมุมรวมเป็นสิบสองมุม เช่น พระเจดีย์ที่วัดชุมพลนิกายาราม บางปะอิน

ยุคที่ 4 ตั้งแต่สมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศจนถึงสมัยอยุธยา พ.ศ. 2275 – 2310 ยุคนี้เจดีย์ย่อมุมไม้สิบสองเป็นที่นิยมเหมือนในยุคที่ 3 แต่เน้นการบูรณะวัดเก่าเป็นหลัก เช่น เจดีย์วัดภูเขาทอง ซึ่งพระเจ้าบุเรงนองทรงสร้างไว้ตั้งแต่ พ.ศ. 2112 ชำรุดเหลือแต่ฐาน สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศทรงบูรณะขึ้นใหม่เป็นเจดีย์ย่อมุมไม้สิบสอง

สถาปัตยกรรม

มีการก่อสร้างสถาปัตยกรรมแบบตะวันตก โดยเฉพาะในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช สิ่งก่อสร้างที่ได้รับอิทธิพลจากตะวันตก เช่น พระนารายณ์ราชนิเวศน์ มีตึกสองชั้นแบบตะวันตก มีการวางท่อส่งน้ำจากทะเลชุบศรและอ่างเก็บน้ำห้วยซบเหล็กเข้ามายังพระราชวังและบ้านเรือนในเมืองลพบุรี สถาปัตยกรรมในสมัยธนบุรีมีไม่มาก ปรากฏตามวัดที่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงบูรณะ เช่น วัดแจ้ง (วัดอรุณราชวราราม) ทรงสถาปนาให้เป็นวัดในเขตพระราชฐานคู่กับวัดท้ายตลาด (วัดโมลีโลกยาราม) สถาปัตยกรรมของพระราชวัง คือพระราชวังเดิม มีลักษณะเรียบง่าย สะท้อนให้เห็นสภาพบ้านเมืองในขณะนั้น และพระราชอัธยาศัยของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

จิตรกรรม

จิตรกรรมในสมัยอยุธยาเป็นศิลปะที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา เช่น ภาพพุทธ-ประวัติ ทศชาติ และไตรภูมิ สมัยอยุธยาตอนต้น จิตรกรรมได้รับอิทธิพลจากศิลปะแบบลพบุรี สุโขทัย และลังกาผสมกัน นิยมใช้สีขาว แดง ดำ มีการปิดทองบนภาพเล็กน้อย

สมัยอยุธยาตอนกลาง จิตรกรรมได้รับอิทธิพลจากศิลปะสุโขทัยมากขึ้น ใช้สีเพิ่มขึ้น

สมัยอยุธยาตอนปลาย มีการนำสีใหม่ๆ มาใช้ เช่น ฟ้า เขียว หรือม่วง ภาพสีสดใสมีชีวิตชีวา โดยมีลักษณะภาพบุคคลและลวดลายแบบอยุธยาแต่เขียนภาพทิวทัศน์แบบจีน สำหรับสมัยธนบุรี มีจิตรกรรมเด่น คือ สมุดภาพไตรภูมิบูรณ ฉบับกรุงธนบุรี

ประณีตศิลป์

เป็นงานที่สร้างสรรค์โดยช่างฝีมือชั้นสูง มีความละเอียดประณีต ส่วนใหญ่เป็นข้าวของเครื่องใช้สำหรับพระมหากษัตริย์ เจ้านาย ขุนนางผู้ใหญ่ งานที่สำคัญ คือ

1. เครื่องไม้จำหลัก ผลงานที่พบมีหลายลักษณะ เช่น บานประตู พระพุทธรูป มณฑป 5 ยอด ตู้เก็บหนังสือ หน้าบันพระอุโบสถ ประติมากรรมลอยตัว เช่น รูปกนิรี ครุฑสัตว์ในนิยาย

2. ลายรดน้ำ งานลายรดน้ำ ประกอบด้วยการลงรักเขียนลายด้วยน้ำยาหรรดาล และปิดทองรดน้ำ ทำได้ทั้งบนแผ่นไม้ แผ่นโลหะ พื้นปูน ผิวเครื่องเงิน ดินเผา ผลงานที่พบ เช่น บานประตูหน้าต่างโบสถ์และวิหาร ตู้พระธรรม หีบใส่เสื้อผ้า พานแว่นฟ้า

3. เครื่องมุก เป็นงานที่ใช้เปลือกหอยมุกมาเลื้อนฉลุลาย และนำมาปะติดด้วยรักใช้ประดับภาชนะต่าง ๆ เช่น ตู้โต๊ะ บานประตู หน้าต่าง นิยมสร้างกันมากในสมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ

4. เครื่องถม งานประณีตศิลป์เกี่ยวกับออกแบบลวดลาย มีเครื่องถมดำ เครื่องถมเงิน เครื่องถมทอง และเครื่องถมตะทอง คือถมเงินที่มีทองเต็ม ระบายตามลายที่เป็นดอกเป็นช่องได้ระยะกัน

5. เครื่องทองประดับ งานที่พบ เช่น เครื่องทองรูปพรรณ เครื่องราชูปโภคของพระมหากษัตริย์ เครื่องทรงประดับอัญมณี ทองพระกร แหวนตรา มักพบในกรุตามวัดสำคัญ เช่น กรุวัดราชบูรณะ พบเครื่องราชูปโภคทองคำประดับอัญมณี และพระพุทธรูปทองคำและเงิน ปัจจุบันเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สมัยธนบุรี มีการสร้างสรรค์งานประณีตศิลป์อยู่บ้าง เช่น ตู้พระไตรปิฎกลายรดน้ำ สร้างใน พ.ศ. 2320

ดนตรีและนาฏศิลป์

1. ดนตรี ดนตรีไทยเป็นที่ยอมรับว่าเป็นศิลปศาสตร์ชั้นสูง ดนตรีไทยประกอบด้วย เครื่องดีด สี ตี เป่า เพลงไทยมีจังหวะ ทำนอง และเนื้อร้องที่มีรูปแบบเฉพาะของไทย วงดนตรีไทยสมัยอยุธยาได้รับสืบทอดแบบแผนมาจากสมัยสุโขทัย คือ วงปี่พาทย์ โดยยังคงใช้เครื่องดนตรีชนิดเดียวกับในสมัยสุโขทัย ได้แก่ ปี่ใน ตะโพน ฆ้อง กลองทัด ฉิ่ง ในอยุธยาตอนปลาย มีการนำระนาด คาดว่าได้รับแบบมาจากมอญ มาใส่ในวงปี่พาทย์ด้วย วงดนตรีที่เกิดขึ้นในสมัยอยุธยา ได้แก่

1. วงมโหรี เริ่มแรกประกอบด้วยเครื่องดนตรี 4 ชิ้น ได้แก่ กระจับปี่ ซอสามสาย โทน และกรับพวง ผู้เล่นดนตรีเป็นผู้หญิงทั้งหมด โดยผู้ถือกรับพวงมีหน้าที่ขับร้องเพลงถวายพระมหากษัตริย์ ต่อมาเพิ่มรำมะนา ขลุ่ย และฉิ่งเข้าไปด้วย

2. วงเครื่องสาย ประกอบด้วยเครื่องดนตรีให้ทำนอง ได้แก่ ซอ ขลุ่ย จะเข้ และเครื่องดนตรีให้จังหวะ คือ โทน ฉิ่ง ในสมัยธนบุรี มีทั้งวงเครื่องสาย วงปี่พาทย์ และวงมโหรี และมีเครื่องดนตรีต่างชาติเข้ามาร่วมบรรเลง

2. นาฏศิลป์ สมัยอยุธยาตอนต้นมักปรากฏในพระราชพิธีสำคัญต่าง ๆ นาฏศิลป์ เช่น หนังใหญ่ ระบำ คาดว่ามีมาก่อนสมัยอยุธยา และมีการแสดงอีก 2 ชนิด ในสมัยพระบรมไตรโลกนาถ มีหลักฐานเป็นตัวบทกฎหมายที่กำหนดศักดิ์ดินนาของพนักงานปี่พาทย์และตัวละคร เช่น นายโรง (ตัวพระ) นางเอก (ตัวนาง) จำววด (ตัวตลก) อาจได้รับอิทธิพลจากเขมร นอกจากนี้ยังมีหลักฐานว่ามีการ “เล่นตีกดาบรพ” หรือ “ชกนาคตีกดาบรพ” ในพระราชพิธีสำคัญ ได้รับอิทธิพลมาจากเขมร ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ได้ปรากฏคำว่า โขน และละครอย่างเป็นทางการ โขนเกิดจากการผสมกันระหว่างชกนาคตีกดาบรพ หนังใหญ่ และกระบี่กระบอง โดยจะแสดงเรื่องราวเกียรติเพียงเรื่องเดียว ผู้เล่นทุกคนจะสวมหัวโขน ละคร มีอยู่ 3 ประเภท ได้แก่

1. ละครชาตรี เป็นรูปแบบละครที่เก่าแก่ที่สุด มีผู้แสดง 3 คน คือ ตัวพระ ตัวนาง ตัวตลก เครื่องดนตรีมีปี่ 1 เล้า โทน 1 คู่ กลองเล็กหรือกลองชาตรี 1 คู่ และฆ้องวง 1 คู่ ผู้แสดงเป็นชายล้วน มุ่งให้ความตลกขบขันเป็นหลัก

2. ละครนอก ดัดแปลงมาจากละครชาตรี เป็นละครชาวบ้าน ดำเนินเรื่องเร็ว และตลกขบขัน

3. ละครใน เกิดหลังสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ผู้แสดงเป็นนางในหรือนางรำในราชสำนัก การแสดงเน้นความสวยงามและถูกต้อง ในสมัยธนบุรี นาฏศิลป์ไทยหยุดชะงักไป ต่อมามีการฟื้นฟูการละครขึ้นใหม่

วรรณกรรม

วรรณกรรมส่วนใหญ่เป็นร้อยกรอง ที่แต่งเป็นร้อยแก้วเป็นพวกกฎหมายและตำรา สันนิษฐานว่าวรรณกรรมถูกทำลายไปมากเมื่อครั้งเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 ตัวอย่างวรรณกรรมที่สำคัญ เช่น

1. *ลิลิตโองการแช่งน้ำ* สันนิษฐานว่า แต่งในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 เพื่อใช้อ่านในพิธีถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา เป็นวรรณคดีเรื่องแรกของไทยที่แต่งเป็นร้อยกรอง มีลักษณะเป็นลิลิต คือ มีร้อยสลับโคลง

2. *มหาชาติคำหลวง* สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถรับสั่งให้นักปราชญ์ราชบัณฑิตช่วยกันประพันธ์ขึ้นใน พ.ศ. 2025 เป็นหนังสือเรื่องมหาชาติภาษาไทยฉบับที่เก่าแก่ที่สุด เป็นคำหลวงเรื่องแรก ลักษณะสำคัญของหนังสือคำหลวง คือ เป็นพระราชนิพนธ์ของพระเจ้าแผ่นดินหรือเจ้านายชั้นสูงทรงนิพนธ์ เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับศาสนาและศีลธรรมจรรยา ใช้รูปแบบคำประพันธ์ที่หลากหลาย คือ โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน และร้อย

3. *ลิลิตยวนพ่าย* สันนิษฐานว่า อาจแต่งในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ หรือสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 หรือสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 3 แต่งขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ถือเป็นวรรณกรรมเฉลิมพระเกียรติเล่มแรก โดยกล่าวถึงพระราชประวัตินับตั้งแต่เสด็จพระราชสมภพเป็นต้นมา สรรเสริญพระปรีชาสามารถและความเป็นธรรมราชาของพระองค์ รวมถึงสดุดีชัยชนะของพระองค์ในสงครามที่สู้รบกับเชียงใหม่ในขณะนั้น

4. *ลิลิตพระลอ* สันนิษฐานว่า น่าจะแต่งขึ้นก่อนสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช มีเค้าเรื่องมาจากนิยายพื้นเมืองภาคเหนือ เป็นเรื่องเกี่ยวกับโศกนาฏกรรมความรักระหว่างพระลอ กษัตริย์แห่งเมืองสรอง กับพระเพื่อนพระแพง พระราชธิดาแห่งเมืองสรอง ทั้งสองเมืองเป็นศัตรูกัน ทำให้ความรักไม่สมหวัง และต้องจบชีวิตลงในที่สุด ให้ข้อคิดในด้านความรัก ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู ความกล้าหาญ ความพยายาม และการให้อภัย วรรณคดีสโมสรในสมัยรัชกาลที่ 6 ยกย่องให้เป็นยอดวรรณคดีประเภทลิลิต

5. *จินตามณี* แต่งโดยพระโหราธิบดีในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เป็นหนังสือเรียนภาษาไทยเล่มแรกสอนทั้งการอ่าน การเขียน ไวยากรณ์ และการแต่งคำประพันธ์ หนังสือเล่มนี้ใช้เป็นแบบเรียนจนถึงสมัยรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

6. *พระราชพงศาวดารกรุงเก่าฉบับหลวงประเสริฐ* พระโหราธิบดีแต่งในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เริ่มเรื่องตั้งแต่การสร้างพระพุทธรูปที่วัดพนัญเชิงเมื่อ พ.ศ. 1867 จนถึงสิ้นยุคสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราช เป็นหนังสือประวัติศาสตร์ที่น่าเชื่อถือมาก หลวงประเสริฐอักษรนิติ์เป็นผู้ค้นพบต้นฉบับ และนำมาถวายสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ

7. *สมุทรโฆษคำฉันท์* ตอนต้นเรื่องแต่งโดยพระมหाराชครู แต่ไม่ทันจบก็ถึงแก่อนิจกรรมเสียก่อน สมเด็จพระนารายณ์มหาราชพระราชทานนิพนธ์ต่อ แต่ไม่จบ สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส ทรงนิพนธ์ในตอนท้ายจบในสมัยรัตนโกสินทร์ ดัดแปลงเรื่องมาจากเรื่องสมุทรโฆษชาดก วรรณคดีสโมสรในสมัยรัชกาลที่ 6 ยกย่องว่าเป็นยอดคำประพันธ์ประเภทฉันท์

8. *กาพย์เห่เรือ* พระนิพนธ์ของเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร (เจ้าฟ้ากุ้ง) เป็นกาพย์เห่เรือสำนวนเก่าแก่ที่สุดที่เหลืออยู่ แต่ถูกนำมาใช้เห่เรือหลวงครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ 4 ได้รับการยกย่องด้านความไพเราะ เนื้อหาแบ่งเป็น 3 ส่วน ส่วนแรกกล่าวชมความงามของกระบวนพยุหยาตราทางชลมารคและความงามของธรรมชาติสองฝั่งแม่น้ำ ส่วนที่สองกล่าวถึงนางกากีกับพญาครุฑ ส่วนที่สามเป็นบทแสดงความรักและความคิดถึงนางอันเป็นที่รัก

สมัยธนบุรี สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงพระราชทานนิพนธ์บทละครเรื่องรามเกียรติ์ 4 ตอน ทรงสนับสนุนให้กวีสร้างวรรณกรรม เช่น ลิลิตเพชรมงกุฎ นิราศเมืองกวางตั้ง

ประเพณี

ประเพณีที่สำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี ได้แก่

1. *ประเพณีในราชสำนัก* เป็นประเพณีที่เกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์และเจ้านาย ได้รับอิทธิพลมาจากศาสนาพราหมณ์-ฮินดู มีพราหมณ์เป็นผู้ประกอบพิธีต่าง ๆ เช่น พระราชพิธีบรมราชาภิเษก เป็นพระราชพิธีตามคติพราหมณ์-ฮินดู เพื่อส่งเสริมให้พระมหากษัตริย์อยู่ในฐานะที่จะใช้พระราชอำนาจอย่างเด็ดขาดและกว้างขวาง พระราชพิธีถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา เป็นพระราชพิธีสาบานตนและดื่มน้ำชำระพระแสงราชศัสตราต่างๆ ของเหล่าเจ้านายและขุนนางว่าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ มีพราหมณ์เป็นผู้ทำพิธีต่อหน้าพระพุทธรูปและพระมหากษัตริย์

2. *ประเพณีพระราชพิธีสิบสองเดือน* เป็นประเพณีที่เกี่ยวข้องกับความอุดมสมบูรณ์ของอาณาจักร ขวัญกำลังใจของราษฎร ครอบคลุมไปถึงประเพณีในวันสำคัญต่าง ๆ มีพิธีกรรมทั้งศาสนาพราหมณ์-ฮินดู และพระพุทธศาสนา พระราชพิธีสิบสองเดือนที่สำคัญ ได้แก่

เดือนอ้าย พระราชพิธีไล่เรือ คือ การไล่น้ำที่เข้าท่วมข้าวในนาให้ระดับลดลง

เดือน 5 พระราชพิธีสงกรานต์ เป็นพระราชพิธีขึ้นปีใหม่

เดือน 6 พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ คือ พระราชพิธีทำขวัญพืชผลให้เป็นมงคล

เดือน 8 พระราชพิธีถวายเทียนพรรษา ในเทศกาลเข้าพรรษา

เดือน 9 พระราชพิธีพืชมงคล หมายถึง พิธีขอฝน

เดือน 10 พระราชพิธีสารท มีการทำข้าวทิพย์และข้าวมธุปายาสถวายพระสงฆ์

เดือน 11 พระราชพิธีแข่งเรือ เพื่อเสี่ยงทายว่าในปีนั้นข้าวปลาอาหารจะอุดม สมบูรณ์หรือไม่

เดือน 12 พระราชพิธีจองเปรียงลดชุดลอยโคม ทำในเทศกาลลอยกระทง

3. *ประเพณีทางศาสนา* ประเพณีที่ปฏิบัติในวันสำคัญทางศาสนา เช่น บวช ทอดกฐินนอกจากนี้ยังมีประเพณีชาวบ้านที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างพระพุทธศาสนากับศาสนาพราหมณ์-ฮินดู เพื่อความศักดิ์สิทธิ์และเป็นมงคล เช่น การโกนจุก การโกนผมไฟ พิธีแต่งงาน ทำขวัญเดือน

บันทึกผลการจัดกิจกรรม

1.ผลการจัดกิจกรรม

1) ด้านความรู้ (K)

จากการทำใบงาน เรื่องภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา นักเรียนร้อยละ 70.00 สามารถอธิบาย ภูมิปัญญาด้านภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาระดับดีมาก และนักเรียนร้อยละ 30.00 สามารถอธิบาย ความหมายของภูมิปัญญาด้านภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาได้ระดับดี

2) ด้านทักษะและกระบวนการ (P)

จากประเมินทักษะและกระบวนการทำงานกิจกรรมกลุ่ม เรื่องอธิบายภูมิปัญญาด้านภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา มีนักเรียน 3 กลุ่ม นักเรียนสามารถจำแนกภูมิปัญญาด้านประติมากรรม สถาปัตยกรรม จิตรกรรม ประณีตศิลป์ ที่เป็นเอกลักษณ์ทางด้านศิลปวัฒนธรรมของอยุธยาได้ร้อยละ 75 อยู่ในระดับดี และมีนักเรียน 1 กลุ่ม มีคะแนนคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 25

3) ด้านเจตคติ (A)

จากการสังเกตความสนใจในการเรียนและการตอบคำถามใบงาน มีนักเรียนร้อยละ 70.00 นักเรียนเห็น ความสำคัญและเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมของไทยที่ควรอนุรักษ์ให้ดำรงอยู่เป็นสมบัติของชาติไทย ตลอดไป

4) ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

นักเรียนสามารถสื่อสารได้ มีกระบวนการคิดวิเคราะห์ สร้างองค์ความรู้ จากการทำกิจกรรมของผู้เรียนและมีการนำความรู้ไปใช้ทักษะชีวิตประจำวันอยู่ในระดับดีขึ้นไปทุกคน คิดเป็นร้อยละ 80

5) ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

นักเรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่ในระดับดีมาก จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 85.00 และอยู่ในระดับ ดี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00

2. ปัญหา/อุปสรรค

นักเรียนบางกลุ่มทำงานไม่เสร็จในชั่วโมง

3. ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

ครูให้นักเรียนบางกลุ่มที่ทำไม่เสร็จในชั่วโมงให้นำไปทำเป็นการบ้านและนำมาส่งในวันถัดไป

ลงชื่อ

ผู้ประเมิน

(นางสาวนันทพร เทาศิริ)

ตำแหน่ง ครูโรงเรียนบ้านสะเดาใหญ่

วันที่...24.....เดือน.....มีนาคม..... พ.ศ. 2569

แบบประเมินกิจกรรมกลุ่ม เรื่องภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา
คำชี้แจง ให้ผู้สอนประเมินกิจกรรม เรื่องภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา ตามรายการประเมินโดยใช้เกณฑ์
 การประเมินที่กำหนดให้

ที่	ชื่อกลุ่ม	รายการประเมิน												รวม (12)	ระดับ	สรุปผลการประเมิน	
		การแบ่งหน้าที่ กันอย่าง เหมาะสม			ความร่วมมือ กันทำงาน			การแสดง ความคิดเห็น			ความมีน้ำใจ ช่วยเหลือกัน					ผ่าน	ไม่ ผ่าน
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1				
1	กลุ่มสถาปัตยกรรมไทย สมัยอยุธยา	✓				✓		✓				✓		11	ดี	✓	
2	กลุ่มประติมากรรมไทย สมัยอยุธยา	✓			✓			✓				✓		12	ดี	✓	
3	กลุ่มจิตรกรรมไทย สมัยอยุธยา	✓				✓		✓				✓		11	ดี	✓	
4	กลุ่มประณีตศิลป์ไทย สมัยอยุธยา		✓			✓			✓			✓		9	พอใช้	✓	

นักเรียนทั้งหมด..... 4.....กลุ่ม ดังนี้

ได้ระดับดี	จำนวน3..... กลุ่ม	คิดเป็นร้อยละ75.....
ได้ระดับพอใช้	จำนวน1..... กลุ่ม	คิดเป็นร้อยละ25.....
ได้ระดับปรับปรุง	จำนวน-..... กลุ่ม	คิดเป็นร้อยละ-.....

สรุปผลการประเมินนักเรียนทั้งหมด จำนวน 4 กลุ่ม ผ่าน การประเมิน

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
 (นางสาวนันทพร เทาศิริ)
 ตำแหน่ง ครูโรงเรียนบ้านสะเดาใหญ่
 วันที่...24....เดือน.....มีนาคม..... พ.ศ. 2569

แบบประเมินพฤติกรรมกรรมการทำงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการทำงานรายบุคคล แล้วขีด ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความ มีวินัย			ความมี น้ำใจ เอื้อเพื่อ เสียสละ			การแสดง ความ คิดเห็น			การรับฟัง ความ คิดเห็น			การร่วมมือ ทำงาน ส่วนรวม			รวม 15 คะแนน
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
1	เด็กหญิงจิรัฐญา เกษหอม	✓			✓			✓			✓			✓			15
2	เด็กหญิงณัฐชยา อัจจนรา	✓			✓			✓			✓			✓			15
3	เด็กหญิงนันทญา ปิ่นอาสา	✓			✓			✓			✓			✓			15
4	เด็กหญิงสุภัสรา ศรีมาศ	✓			✓			✓			✓			✓			15
5	เด็กหญิงอรพิชญ ทองอินทร์	✓			✓			✓			✓			✓			15
6	เด็กหญิงอารยา ทองมนต์		✓		✓				✓		✓			✓			13
7	เด็กชายจิรยุทธ กาญจนชาติ		✓		✓			✓			✓			✓			14
8	เด็กชายธีรภัทร์ ศรีนาค		✓		✓				✓		✓			✓			13
9	เด็กชายพงศ์พิสุทธิ์ พลคำ		✓		✓			✓			✓			✓			14
10	เด็กชายภโรทัย ประกอบ		✓		✓				✓		✓			✓			13
11	เด็กชายภานุกร หอมจิตร		✓		✓			✓			✓			✓			14
12	เด็กชายวิชญ ทองลอย		✓		✓			✓			✓			✓			14
13	เด็กชายวีรภัทร์ พิมาไทย		✓		✓			✓			✓			✓			14
14	เด็กชายศุภชัย นนทะพันธ์		✓		✓			✓			✓			✓			14
15	เด็กชายศุภพัคตร์ ทองลอย		✓		✓				✓		✓			✓			13
16	เด็กชายสิทธิศักดิ์ วงษ์พิทักษ์		✓		✓			✓			✓			✓			14
17	เด็กชายสุภวิทย์ นนทะพันธ์		✓		✓			✓			✓			✓			14
18	เด็กชายสุวิรุจ พุทธรักษ์		✓		✓				✓		✓			✓			13
19	เด็กชายณัฐกร คำบัว		✓		✓				✓		✓			✓			13
20	เด็กหญิงวาสนา สุขกาย	✓			✓			✓			✓			✓			15

นักเรียนทั้งหมด.....20.....คน

ได้ระดับดีมาก

จำนวน14.....คน

คิดเป็นร้อยละ70....

ได้ระดับดี

จำนวน6.....คน

คิดเป็นร้อยละ30....

ได้ระดับพอใช้

จำนวน-..... คน

คิดเป็นร้อยละ

ได้ระดับปรับปรุง

จำนวน-.....คน

คิดเป็นร้อยละ ..

ลงชื่อ

ผู้ประเมิน

(นางสาวนันทพร เทาศิริ)

ตำแหน่ง ครูโรงเรียนบ้านสะเดาใหญ่

วันที่...24.....เดือน.....มีนาคม..... พ.ศ. 2569

แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง :ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างการทำกิจกรรม แล้วขีด ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	เนื้อหา ละเอียด ชัดเจน			ความถูกต้อง ของเนื้อหา			ภาษาที่ใช้ เข้าใจง่าย			ประโยชน์ที่ได้ จากการ นำเสนอ			การแสดง บทบาทสมมติ			รวม 15 คะแนน
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
1	เด็กหญิงจิรัฐญา เกษหอม	✓			✓			✓			✓			✓			15
2	เด็กหญิงณัฐชยา อัจจนรา	✓			✓			✓			✓			✓			15
3	เด็กหญิงนันทญา ปิ่นอาสา	✓			✓			✓			✓			✓			15
4	เด็กหญิงสุภัทรา ศรีมาศ	✓			✓			✓			✓			✓			14
5	เด็กหญิงอรพิชญ ทองอินทร์	✓			✓			✓			✓			✓			15
6	เด็กหญิงอารยา ทองมนต์	✓			✓			✓			✓			✓			14
7	เด็กชายจิรัฐท กัญจนชาติ		✓		✓			✓			✓			✓			13
8	เด็กชายธีรภัทร์ ศรีนาค		✓		✓				✓		✓			✓			12
9	เด็กชายพงศ์พิสุทธิ์ พลคำ		✓		✓			✓			✓			✓			14
10	เด็กชายภโรทัย ประกอบ		✓		✓				✓		✓			✓			13
11	เด็กชายภานุกร หอมจิตร		✓		✓			✓			✓			✓			13
12	เด็กชายวิชณ ทองลอย		✓		✓			✓			✓			✓			14
13	เด็กชายวีรภัทร์ พิมาไทย		✓		✓			✓			✓			✓			14
14	เด็กชายศุภชัย นนทะพันธ์		✓		✓			✓			✓			✓			14
15	เด็กชายศุภพัทธ์ ทองลอย		✓		✓				✓		✓			✓			12
16	เด็กชายสิทธิศักดิ์ วงษ์พิทักษ์		✓		✓			✓			✓			✓			13
17	เด็กชายสุภวิทย์ นนทะพันธ์		✓		✓			✓			✓			✓			14
18	เด็กชายสุวิรุฑ พุทธรักษ์		✓		✓				✓		✓			✓			13
19	เด็กชายณัฐกร คำบัว		✓		✓				✓		✓			✓			12
20	เด็กหญิงวาสนา สุขกาย	✓			✓			✓			✓			✓			15

นักเรียนทั้งหมด.....20.....คน

ได้ระดับดีมาก

จำนวน12.....คน

คิดเป็นร้อยละ60....

ได้ระดับดี

จำนวน8.....คน

คิดเป็นร้อยละ40....

ได้ระดับพอใช้

จำนวน-..... คน

คิดเป็นร้อยละ

ได้ระดับปรับปรุง

จำนวน-.....คน

คิดเป็นร้อยละ

ลงชื่อ

ผู้ประเมิน

(นางสาวนันทพร เทาศิริ)

ตำแหน่ง ครูโรงเรียนบ้านสะเดาใหญ่

วันที่...24.....เดือน.....มีนาคม..... พ.ศ. 2569

แบบประเมินชิ้นงาน

(เรื่องภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา)

คำชี้แจง:ผู้สอนสังเกตชิ้นงาน/ภาระงานของนักเรียนแล้วขีด ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความ สอดคล้อง ต่อ จุดประสงค์			ความถูกต้อง ของเนื้อหา			รูปแบบของ ชิ้นงาน			การนำเสนอ ผลงาน			ความตรงต่อ เวลา			รวม 15 คะแนน
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
1	เด็กหญิงจิรัฐญา เกษหอม	✓			✓			✓				✓					15
2	เด็กหญิงณัฐชยา อัจจนรา	✓			✓			✓			✓			✓			15
3	เด็กหญิงนันทญา ปิ่นอาสา	✓			✓			✓			✓			✓			15
4	เด็กหญิงสุภัทรา ศรีมาศ	✓			✓			✓			✓				✓		14
5	เด็กหญิงอรพิชญ ท่องอินทร์	✓			✓			✓			✓			✓			15
6	เด็กหญิงอารยา ทองมนต์	✓			✓			✓			✓				✓		14
7	เด็กชายจิรยุทธ กาญจนชาติ		✓		✓	✓		✓			✓				✓		13
8	เด็กชายธีรภัทร์ ศรีนาค	✓			✓			✓			✓				✓		14
9	เด็กชายพงศ์พิสุทธิ์ พลคำ		✓		✓			✓			✓			✓			14
10	เด็กชายภโรทัย ประกอบ		✓		✓				✓		✓				✓		13
11	เด็กชายภานุกร หอมจิตร		✓		✓			✓			✓				✓		13
12	เด็กชายวิชญ์ ทองลอย		✓		✓			✓			✓			✓			14
13	เด็กชายวีรภัทร์ พิมาไทย		✓		✓			✓			✓			✓			14
14	เด็กชายศุภชัย นนทะพันธ์		✓			✓			✓		✓			✓			12
15	เด็กชายศุภพัทธ์ ทองลอย	✓			✓				✓		✓				✓		13
16	เด็กชายสิทธิศักดิ์ วงษ์พิทักษ์		✓			✓		✓			✓				✓		12
17	เด็กชายสุภวิทย์ นนทะพันธ์		✓		✓			✓			✓			✓			14
18	เด็กชายสุวิรุฒ พุทธรักษ์		✓		✓				✓		✓			✓			13
19	เด็กชายณัฐกร คำบัว		✓		✓			✓			✓				✓		12
20	เด็กหญิงวาสนา สุขกาย	✓			✓			✓			✓			✓			15

นักเรียนทั้งหมด.....20.....คน

ได้ระดับดีมาก

จำนวน12.....คน

คิดเป็นร้อยละ60....

ได้ระดับดี

จำนวน8.....คน

คิดเป็นร้อยละ40....

ได้ระดับพอใช้

จำนวน-.....คน

คิดเป็นร้อยละ

ลงชื่อ

ผู้ประเมิน

(นางสาวนันทพร เทาศิริ)

ตำแหน่ง ครูโรงเรียนบ้านสะเดาใหญ่

วันที่...24.....เดือน.....มีนาคม..... พ.ศ. 2569

แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ใส่ตัวเลขลงในช่องระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	สมรรถนะที่ 1 ความสามารถใน การสื่อสาร			สมรรถนะที่ 2 ความสามารถใน การคิด			สมรรถนะที่ ความสามารถใน การใช้ทักษะชีวิต			รวม (9)	ระดับ คุณภาพ
1	เด็กหญิงจิรัฐญา เกษหอม	3			3			3			9	ดีมาก
2	เด็กหญิงณัฐชยา อัจฉรา	3			3			3			9	ดีมาก
3	เด็กหญิงนันทญา ปิ่นอาสา	3			3			3			9	ดีมาก
4	เด็กหญิงสุภัทรา ศรีมาศ	3			3			3			9	ดีมาก
5	เด็กหญิงอรพิชญ ทองอินทร์	3			3			3			9	ดีมาก
6	เด็กหญิงอารยา ทองมนต์	3			3			3			9	ดีมาก
7	เด็กชายจิรยุทธ กาญจนชาติ	3			3			3			9	ดีมาก
8	เด็กชายธีรภัทร์ ศรีนาค	3			3			3			9	ดีมาก
9	เด็กชายพงศ์พิสุทธิ์ พลคำ	3			3			3			9	ดีมาก
10	เด็กชายภโรทัย ประกอบ	3				2		3			8	ดี
11	เด็กชายภานุกร หอมจิตร	3			3			3			9	ดีมาก
12	เด็กชายวิชฌุ ทองลอย	3			3			3			9	ดีมาก
13	เด็กชายวีรภัทร์ พิมาไทย	3			3			3			9	ดีมาก
14	เด็กชายศุภชัย นนทะพันธ์	3			3			3			9	ดีมาก
15	เด็กชายศุภพัทธ์ ทองลอย	3				2		3			8	ดี
16	เด็กชายสิทธิศักดิ์ วงษ์พิทักษ์	3				2		3			8	ดี
17	เด็กชายสุภวิทย์ นนทะพันธ์	3			3			3			9	ดีมาก
18	เด็กชายสุวิรุฑ พุทธรักษ์	3			3			3			9	ดีมาก
19	เด็กชายณัฐกร คำบัว	2			3			3			8	ดี
20	เด็กหญิงวาสนา สุขกาย	3			3			3			9	ดีมาก

นักเรียนทั้งหมด.....20.....คน

ได้ระดับดีมาก

จำนวน16...คน

คิดเป็นร้อยละ80....

ได้ระดับดี

จำนวน4...คน

คิดเป็นร้อยละ20....

ได้ระดับพอใช้

จำนวนคน

คิดเป็นร้อยละ

ลงชื่อ

ผู้ประเมิน

(นางสาวนันทพร เทาศิริ)

ตำแหน่ง ครูโรงเรียนบ้านสะเดาใหญ่

วันที่...24....เดือน.....มีนาคม..... พ.ศ. 2569

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการประเมิน			รวม (9)	ระดับ คุณภาพ
		ข้อสัจธรรม สุจริต (3)	มีวินัย (3)	ใฝ่เรียนรู้ (3)		
1	เด็กหญิงจิรัชญา เกษหอม	3	3	3	9	ดีมาก
2	เด็กหญิงณัฐชยา อางจนรา	3	3	3	9	ดีมาก
3	เด็กหญิงนันทญา ปิ่นอาสา	3	3	3	9	ดีมาก
4	เด็กหญิงสุภัศรา ศรีมาศ	3	3	3	9	ดีมาก
5	เด็กหญิงอรพิชญ ท่องอินทร์	3	2	3	8	ดีมาก
6	เด็กหญิงอารยา ทองมนต์	3	3	3	9	ดีมาก
7	เด็กชายจิรัชชิต กาญจนชาติ	3	3	3	9	ดีมาก
8	เด็กชายธีรภัทร์ ศรีนาค	3	3	3	9	ดีมาก
9	เด็กชายพงศ์พิสุทธิ์ พลคำ	3	3	3	9	ดีมาก
10	เด็กชายภโรทัย ประกอบ	3	2	3	8	ดีมาก
11	เด็กชายภานุกร หอมจิตร	3	3	3	9	ดีมาก
12	เด็กชายวิชญ์ ทองลอย	3	3	3	9	ดีมาก
13	เด็กชายวีรภัทร์ พิมาไทย	3	2	3	8	ดีมาก
14	เด็กชายศุภชัย นนทะพันธ์	3	3	3	9	ดีมาก
15	เด็กชายศุภพัทธ์ ทองลอย	3	2	2	7	ดี
16	เด็กชายสิทธิศักดิ์ วงษ์พิทักษ์	3	2	2	7	ดี
17	เด็กชายสุวิทย์ นนทะพันธ์	3	3	3	9	ดีมาก
18	เด็กชายสุวิรุช พุทธรักษ์	3	3	3	9	ดีมาก
19	เด็กชายณัฐกร คำบัว	3	2	2	7	ดี
20	เด็กหญิงวาสนา สุขกาย	3	3	3	9	ดีมาก

นักเรียนทั้งหมด.....20.....คน

ได้ระดับดีมาก

จำนวน ...17..... คน

คิดเป็นร้อยละ85....

ได้ระดับดี

จำนวน3.....คน

คิดเป็นร้อยละ15....

ได้ระดับพอใช้

จำนวน-..... คน

คิดเป็นร้อยละ-.....

ได้ระดับปรับปรุง

จำนวน-.....คน

คิดเป็นร้อยละ-.....

ลงชื่อ

ผู้ประเมิน

(นางสาวนันทพร เทาศิริ)

ตำแหน่ง ครูโรงเรียนบ้านสะเดาใหญ่

วันที่...24.....เดือน.....มีนาคม..... พ.ศ. 2569

ผลงาน/ชิ้นงานหลังจากการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

ผลการดำเนินการกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ดิจิทัลเป็นฐานร่วมกับวิธีการทางประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชาประวัติศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง เรื่องภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา เวลา 1 ชั่วโมง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 3

ผลการดำเนินการกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งเรียนรู้ดิจิทัลเป็นฐานร่วมกับวิธีการทางประวัติศาสตร์

ผลการดำเนินการกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้
โดยใช้แหล่งเรียนรู้ดิจิทัลเป็นฐานร่วมกับวิธีการทางประวัติศาสตร์

แบบบันทึกภูมิปัญญาถิ่นศิลปกรรม
เรื่อง **สถาปัตยกรรมสมัยอยุธยา (Architecture) พ.ศ. ๑๙๑๖ - ๒๓๑๐**

1) ลักษณะสำคัญ
- สถาปัตยกรรมโดดเด่น คือ ความยิ่งใหญ่ สมบูรณ์เสียชีพ
จากเขมร สุโขทัย และ ตะวันตก มีฉนวนวังเจดีย์ทรงปรางค์
ปกคลุมเป็นเนิน เจดีย์ทรงระฆัง และเจดีย์จตุรมุขมีฉิมพลี

2) ศิลปกรรมที่ศึกษานแสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาไทยอย่างไร
- การที่วัสดุธรรมชาติสำหรับสร้างสิ่งก่อสร้างของอยุธยา
มีเอกลักษณ์เฉพาะ เช่น เจดีย์ฉิมพลีไม่มีสกล : ได้รับอิทธิพลมาจากโมเสกของอียิปต์
สถาปัตยกรรมที่ศึกษาให้ความสำคัญอย่างไรในชุดข้อมูล
- เป็นแบบอย่างให้เด็กนักเรียนรู้อาณาจักรอยุธยา
อยุธยา เป็นดินแดนสมัยก่อนประวัติศาสตร์ตอนปลาย
เป็นไทยแท้ในชุดข้อมูล

สมาชิกกลุ่ม
1. เด็กหญิง อารยา ทองมนตรี
2. เด็กชาย อธิษฐ์ กาปานชาติ
3. เด็กชาย วชิรวิทย์ สุภักย์
4. เด็กชาย ศุภรัตน์ นนทรพันธ์
5. เด็กชาย สิทธิศักดิ์ วรชัยสิทธิ์ (นายอภิรักษ์ นนทร)

แบบบันทึกภูมิปัญญาถิ่นศิลปกรรมไทย สมัยอยุธยา
เรื่อง **ทัศนศึกษา ประติมากรรม (Sculpture)**

1) ลักษณะสำคัญ
- มีความโดดเด่นด้าน ความ ถ่อมถ่อม และ ประณีต พัฒนาจากศิลปะลัทธิ
เมโส สุโขทัย สุโขทัย และ เขมร

2) ศิลปกรรมที่ศึกษาแสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาไทยอย่างไร
- มีความถ่อมถ่อม สบายงาม มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว
เช่น พระพุทธอุปถัมภ์ทรงเครื่อง นิยมมากในสมัยอยุธยา ตอนปลาย
ทั้งทาง ครัวใหญ่ และห้อง (ประติมากรรม กรมเจ้ากรม)
แสดง ความไม่ฝืดฝักจากชีวิตจริง

3) งานศิลปกรรมที่ศึกษาให้ความสำคัญอย่างไรในชุดข้อมูล
- ประติมากรรมส่วนใหญ่ เน้นสร้างไว้ถวาย เป็น พุทธบูชา และ แสดง
ความ ประณีตของช่างฝีมือ เลิศล้ำในวิถีการพัฒนาศิลปะของไทย

สมาชิกกลุ่ม
1. เด็กหญิง สุวิธยา ศรีมงคล
2. เด็กชาย สุวิทย์ นนทรพันธ์
3. เด็กหญิง อธิษฐ์ กาปานชาติ
4. เด็กชาย อภิรักษ์ นนทร
5. เด็กชาย วชิรวิทย์ สุภักย์ (จากบทสัมภาษณ์)

แบบบันทึกภูมิปัญญาถิ่นศิลปกรรม
เรื่อง **จิตรกรรม สมัยอยุธยา (Painting)**

1) ลักษณะสำคัญ
- มีลักษณะเอกลักษณ์สูง งดงาม ประณีต ทั้ง เรื่อง เนื้อ
เรื่องราว พระพุทธศาสนา เช่น รูปเคารพพระพุทธรูป

2) ศิลปกรรมที่ศึกษา แสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาไทยอย่างไร
เป็นจิตรกรรมฝาผนังแบบสีฝุ่น (Tempera) เรื่องราวในอุโบสถ
หรือวิหาร เช่น ช้างเผือกแห่งเมืองสุโขทัย (๔ ขา ๓ ตา ๒ หง) เป็นต้น
เล่าเรื่องพุทธประวัติ ชาดก ไตรภูมิ ศักดิ์สง่าได้เป็นพระมหากษัตริย์
อุปมาอุปไมย สู่ไพร่ พงศ์

3) งานศิลปกรรมที่ศึกษา ให้ความสำคัญอย่างไรในชุดข้อมูล
งานจิตรกรรมฝาผนังในสมัยอยุธยา มีที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม
พุทธมณฑลที่กรมศิลปากร ศึกษารูปปั้น นิยมเรื่องเกี่ยวกับ
สมเด็จพระนเรศวรมหาราช เรื่องราวของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

สมาชิกกลุ่ม
1. เด็กหญิง อธิษฐ์ กาปานชาติ
2. เด็กชาย อธิษฐ์ กาปานชาติ
3. เด็กชาย อธิษฐ์ กาปานชาติ
4. เด็กชาย อธิษฐ์ กาปานชาติ
5. เด็กชาย อธิษฐ์ กาปานชาติ (นายอภิรักษ์ นนทร)

แบบบันทึกภูมิปัญญาถิ่นศิลปกรรมไทย สมัยอยุธยา
เรื่อง **ประณีตศิลป์ (Decorative Arts)**

1) ลักษณะสำคัญ
- ประณีตศิลป์ สมัยอยุธยา ให้ความสำคัญสูงสุด โดยเฉพาะ
งานประดับบุษบก, เครื่องทอง, ตู้พระธรรมลายรดน้ำ และ เครื่องลาย
รดน้ำ

2) ศิลปกรรมที่ศึกษา แสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาไทยอย่างไร
- แสดงถึงการตีความผสมผสาน และ เล่าถึงชีวิต จากวันสู่วัน
เน้นความฉูดฉาด ประณีต และ งดงาม

3) งานศิลปกรรมที่ศึกษา ให้ความสำคัญอย่างไรในชุดข้อมูล
งานประณีตศิลป์ ใน สมัยอยุธยา สะท้อนความรุ่งเรือง ของ
บ้านเมือง ความเฉลียวฉลาด ในทางพุทธศาสนาผ่านงาน
ที่งดงามด้วยความฉูดฉาด และ มีไว้เพื่อถวายสิ่งศักดิ์สิทธิ์

สมาชิกกลุ่ม
1. เด็กหญิง อธิษฐ์ กาปานชาติ
2. เด็กหญิง อธิษฐ์ กาปานชาติ
3. เด็กชาย อธิษฐ์ กาปานชาติ
4. เด็กชาย อธิษฐ์ กาปานชาติ
5. เด็กชาย อธิษฐ์ กาปานชาติ (นายอภิรักษ์ นนทร)

➡️ ชิ้นงานที่เกิดจากกระบวนการทำงานกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ดิจิทัลเป็นฐานร่วมกับวิธีการทางประวัติศาสตร์เรื่องเรื่องภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาของผู้เรียนได้ร่วมกันสรุปสาระสำคัญจนได้ข้อสรุปร่วมกัน แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาเขียนเป็นผังมโนทัศน์ mind mapping การให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม มีโอกาสลงมือปฏิบัติจริงโดยยึดหลักการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning โดยใช้กระบวนการทำงานตามแนวคิด:วิธีสอนตามแนว วัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) เป็นการฝึกปฏิบัติให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริงเป็นการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้ความรู้โดยตรงจากการลงมือทำด้วยตนเองผ่านวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ